

AYIN STK'SI: ZEYTİNDOSTU DERNEĞİ

Birçok efsanenin kaynağı olmuş zeytinin tarihi günümüzden 8 bin yıl öncesine dayanmaktadır. Anadolu'da zeytin yetiştiriciliği M.Ö 4 Bin yıllarında başlamış ve buradan Akdeniz ülkelerine yayılmış. Zeytin ağacı akıl ve zaferin, zeytin dalı barışın, zeytinyağı da saflık ve sadeliğin sembolü olmuştur.

“Siz de zeytin dostu olun” sloganıyla hareket eden sektörün en güçlü sivil toplum kuruluşlarından Zeytindostu Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Fügen ÖZKAYA'ya dernek amaçları, faaliyetleri, zeytin ve zeytinyağı hakkında sorularımızı yönelttik.

Zeytindostu Derneği ne zaman ve hangi amaçları gerçekleştirebilmek adına kurulmuştur?

Zeytindostu Derneği 2006 yılında gazeteci Zafer Özer'in moderatörlüğünde kurulmuş bir e-posta grubunun sivil bir örgüte geçmiş hali aşlında. Önceleri zeytine dair fikir alışverişlerinin yapıldığı bir yazışma topluluğuyken 2006 yılı itibarıyla kurumsal bir kimliğe kavuşmuştur. Esas amacı Türkiye'de zeytin ağacı varlığını korumak ve arttırmak olan Zeytindostu Derneği bununla birlikte Türk zeytinçiliğine hizmet etmek üzere yola çıkmıştır. Bu amaçla 2007 yılında İstanbul'da Türkiye'nin ilk zeytin zeytinyağı fuarı olan Anadolu'yu gerçekleştirmiş, yine aynı yıl Türkiye'de ilk kez kalabalık gruplara yönelik zeytinyağı tadım eğitimi için İtalya'nın ONAÖO adlı dünyanın ilk zeytinyağı tadım okulundan uzmanlar getirmiştir.

Bildiğimiz kadarıyla dernek olarak eğitimler ve yarışmalar düzenliyorsunuz. Bu yarışma ve eğitimlerden bahsedebilir misiniz?

Türkiye'de geniş kitlelere zeytinyağı tadım eğitimi veren STK olarak gururluyuz. Üç günlük yapılan eğitimler sonucu sınavlar düzenleyerek Türkiye'de zeytinyağı tadımı konusunda en cesur adımları atmış bir örgütüz. İlki 2007'de 6 gün Aydın Ticaret Borsası'nda, daha sonra 2009 yılında Aydın Çine'de 9 gün boyunca verilen eğitimlerde Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen katılımcılara zeytinyağı tadımı İtalyan eğitimci tarafından verildi. Bu esnada çevirmenlik yapan ayrıca eğitimlere katılan arkadaşlarımız da onlarla beraber kendilerini yetiştirdi. Ülkemizde ilk tadım paneli

kurulumuna ilişkin çalışmalar Bornova Zeytinçilik Araştırma Enstitüsü bünyesinde yapılmış ve başkanlığı da rahmetli Ziraat Yüksek Mühendisi Bahri Ersoy yürütmüştür. Ancak konseyden çıkılması nedeniyle panel lağvedilmiştir. Türkiye'nin Uluslararası Zeytin Konseyi'ne dönmesinin ardından, konsey tarafından tanınan ilk zeytinyağı tadım panelinde Zeytindostu'nun imzası vardır. Eğitim konusu derneğimiz için son derece önemlidir. Eğitimin mevcut sorunlara yönelik etkili çözüm olduğuna inanmaktayız. Düzenlediğimiz eğitimlerde bilgilerin güncel olması ve ihtiyaca cevap vermesi, eğitimci kadromuzun dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmesinin sonucudur. Zeytinyağı eğitimlerimizi farkındalık ve 1. seviye eğitim şeklinde yürütmekteyiz.

Zeytindostu Derneği olarak Türkiye'nin ilk zeytinyağı kalite yarışmasını 12 yıldır yapıyor olmanın gururunu yaşıyoruz. Bu yarışma ilk düzenlendiği yıllarda duyuşal analizler için her zaman İtalya'ya numuneleri gönderirken, gerçekleştirdiğimiz eğitimler ve çalışmalar sonucu son 5 yıldır kendi tadım panellerimizle ve kendi duyuşal analiz laboratuvarlarımızda yarışmaları gerçekleştirmekteyiz. Ayrıca slogan, fotoğraf ve edebiyat yarışmaları sayesinde zeytin kültürünü tüm Türkiye'ye yaymak amacını taşımaktayız.

Ülkemizdeki zeytin ve zeytinyağı sektörü ve tüm yan kolları ile daha da gelişmesi için sizce neler yapılabilir?

Eğitim ilk önceliğimizdir çünkü günümüzde bilgi en büyük güçtür. Biz de çalışma arkadaşlarımız ve akademik danışma kurulumuz aracılığıyla dünyayı ve bilgileri yakından izlemekteyiz. Öğrendiğimiz bilgileri de üreticiden tüketiciye bütün zeytindostularımıza en yararlı şekilde aktarmak için uğraşmaktayız. Sonrasında da kültürümüzün önemli değerlerinden imecenin gücüne inanıyoruz. Ülkemiz ve dünya olarak geçmekte olduğumuz

zeytindostu
Derneği

zor günleri ancak ortak hareket ederek aşabiliriz.

Sofralık zeytin ve zeytinyağı sektörümüzün gelişmesi için yapılabileceklerin başında katma değeri yüksek üretim ve bunların özellikle ihracıyla yüksek ihracat geliri elde etmek gelir. Böylece zincirin ilk halkası olan üreticinin geliri artar ki bu da bakımsız zeytinliğin miktarını azaltır.

Maalesef iklim değişikliğinin tarımsal faaliyetlere olan olumsuz etkilerini görebiliyoruz. İklim değişikliğinin zeytine olan etkileri nelerdir?

İklim değişiklikleri bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de zeytin dahil tarımsal üretimde yer alan pek çok üründe verim ve kalite düşüklüğüne yol açmaktadır. Tam çiçeklenme zamanında meydana gelen yağışa bağlı tozlanma eksikliğinden, meyve büyüme aşamasındaki aşırı yağışa bağlı antraknoz zararına kadar birçok abiyotik ve biyotik stres koşullarına

karşı kısa dönemde yapılabilecek çok fazla bir şey olmamakla beraber, seleksiyon ıslahı ve adaptasyon gibi uzun soluklu çalışmalara yoğunlaşmak gerekmektedir. Böylece ileriye yönelik önlemler alınabilecektir.

Zeytin ve zeytinyağında ulusal marka değerini koruyabilmek adına neler yapılabilir?

Ulusal ve hatta uluslararası marka oluşturmak ve bunun değerini korumak için bir yandan kaliteli üretim teşvik edilmeli diğer yandan da diğer zeytinci ülkelerle rekabet edebilecek şekilde bir pazar bulmalıdır. Ancak bunun için yabancı zeytin çeşidi yerine yerel çeşitlerimizi ön plana çıkarmalıdır.

Son olarak zeytin, zeytinyağı üreticilerimize, çiftçilerimize iletmek istediğiniz mesajınız nedir?

Zeytin ağacı binlerce yıl hayatta kalabilen ve pek çok medeniyete tanıklık etmiş kadim bir ağaçtır. Onu ve onun bizlere sunduğu ürünleri gördüğümüzde veya tükettiğimizde bu farkındalığı korumalıyız. Zeytin bizden önce de buradaydı ve bizden sonra da bu topraklarda yaşamaya devam edecek. Kültürel mirasımız olan bu ata ağaçlara gereken saygıyı göstermeliyiz.

AYIN KOOPERATİFİ

S.S.HALİLLER KÖYÜ TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ

Kooperatif 22.09.1973 tarihinde 7 kurucu ortak tarafından İzmir ili Kiraz ilçesi Haliller Köyünde 53 ortakla kurulmuştur. 22.09.1973 tarihinde örgütlü gücünü arttırmak amacı ile S.S.Köy-Koop İzmir Birliğine 137 nolu ortak olarak kaydedilmiştir. 28.06.2018 tarihinde yapılan genel kurulumuz sonrası kooperatifin mevcut 311 ortağı bulunmaktadır. Yönetim kurulu başkanı Hasan Özdemir ,başkan yardımcısı Halil İbrahim Kocabaş, sayman Yaşar Bıçak olarak görev yapmaktadır.

Kooperatif geçmişten günümüze ortaklarının ihtiyaçlarını ucuz ,kaliteli ve güvenilir bir şekilde ulaşması amacı ile bir market işletmektedir. Markette ortakların her türlü ihtiyacı karşılanmaktadır. Gıdadan, temizliğe, gübrelerden, tohumla ve yeme kadar yüzlerce çeşit mevcuttur.

Kooperatifin ana faaliyet alanı hayvancılıktır. Kooperatif ortaklarının ürettiği sütlerin pazarlanması ana iştişal alanıdır. Buna bağlı olarak ortakların hayvanları için yem ihtiyacının temini kooperatif tarafından yapılmaktadır. Faaliyet alanında bulunan köylerdeki ortakların refahını ve gelir düzeyini arttırmak kooperatifin en büyük amacıdır.

Kooperatif 2017 yılında KKDK ile yeni bir bina

yapmış alt katına mandıra planlanmıştır. Ekonomik sebepler ve hammadde kalitesinin artırılması önceliğinden dolayı süt toplama merkezlerinin iyileştirilmesine öncelik verilmiştir. Bugün itibarıyla kooperatifte 4 süt toplama merkezi bulunmaktadır.

1973 yılından bu zamana Sınırlı Sorumlu İzmir Tarımsal Kalkınma ve Diğer Tarımsak Amaçlı Kooperatifler Birliği (S.S.KÖY-KOOP İZMİR

BİRLİĞİ) ortağı olduğu için ortaklarının bakanlık desteklemeleri üst birlik tarafından sağlanmaktadır. S.S.İzmir Köy-Koop Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Neptün SOYER belirli periyotlarla kooperatifi ve ilçeyi ziyaret ederek, kooperatif başkanı tarafından kendisine aktarılan sektörle ilgili sorunları belirleyip kooperatif üyelerine çözüm bulmaya çalışmaktadır.

Bilgi: Yasemin Güngör Engin. İzmir Köy Koop. Birlik Md.